

## НЕРІВНІСТЬ У ДОХОДАХ І ІНШІ ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ОАОА

Сучасна світова економіка – це економіка епохи глобалізації. Завдяки технологічним і політичним змінам кінця ХХ століття людство впритул підійшло до створення єдиної світової економіки, що базується на принципах неоліберальної економічної теорії. Ключовими ознаками економічної глобалізації стали зниження зовнішньоторговельних бар'єрів, посилення ролі наднаціональних організацій (наприклад, СОТ), бурхливий розвиток транснаціональних корпорацій і вільне переміщення капіталів, ресурсів і людей з країни в країну в гонитві за економічною ефективністю.

В економічній політиці держав епохи глобалізації ставка робиться на скорочення втручання держави в економіку, приватизацію, дерегулювання, зниження податків. Подібні заходи допомогли вирішити проблему економічної кризи 1970-х років, викликаного різкими ціновими шоками на енергетичних ринках, однак на початку ХХІ століття вони породили нову хвилю економічних криз.

До числа найважливіших проблем, що стоять перед світовою економікою зараз, можна віднести: надмірний вплив фінансового сектора економіки на економічну кон'юнктуру, посилення політичної влади корпорацій, погіршення становища найманих робітників, що призвело до виникнення нової соціальної групи, члени якої не мають стабільної зайнятості – «прекаріату», посилення майнової нерівності як між окремими країнами, так і всередині країн.

Проаналізуємо зростання національного доходу після сплати податків у США в період після Другої світової війни (за даними «Світового звіту про нерівність 2018»).

Як можна помітити, в період 1946–1980 рр. відбувалося зближення різних майнових груп за рахунок більшого зростання доходів більш бідних верств населення, а в період 1980–2014 рр. все відбувалося навпаки: чим багатша група, тим більше зростає її дохід.

**Таблиця 1 – Зростання національного доходу після сплати податків у США (1946–2014 рр.)**

| <b>Група за рівнем доходу</b> | <b>1946–1980 рр.</b> | <b>1980–2014 рр.</b> |
|-------------------------------|----------------------|----------------------|
| Все населення                 | 95%                  | 61%                  |
| Найбідніші 50%                | 129%                 | 21%                  |
| Найбідніші 20% (P0–P20)       | 179%                 | 4%                   |
| Наступні 30% (P20–P50)        | 117%                 | 26%                  |
| Середні 40% (P50–P90)         | 98%                  | 49%                  |
| Найбагатші 10%                | 69%                  | 113%                 |
| Найбагатші 1%                 | 58%                  | 194%                 |
| Найбагатші 0,1%               | 104%                 | 298%                 |
| Найбагатші 0,01%              | 201%                 | 423%                 |
| Найбагатші 0,001%             | 163%                 | 616%                 |

Якщо в період 1946–1980 рр. доходи найбідніших 20% зросли майже вдвічі більше, ніж доходи середнього класу і більш, ніж втричі більше, ніж доходи найбагатших 10%, то в період 1980–2014 рр. зростання доходів середнього класу перевищило зростання доходів найбідніших 20% в 12 разів, а зростання доходів найбагатших 10% перевищило зростання доходів найбідніших 20% в 28 разів.